

Zorgen over geld? Praten helpt!

Emine Alp
Gerda Heiligers
Liselotte Anbeek
Marieke van Vliet

Budget aardig

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

Onderwerpen

- Gevolgen van [geld]stress op het gedrag
- Gevolgen hiervan voor ontwikkeling van kinderen wanneer en spraken van stress en schaarste is
- Wat is helpend voor doorbreken van intergenerationele armoede
- Hoe ga je in gesprek, aan de hand van een ervaringsverhaal

Gevolgen van geldstress op het gedrag

Budget aardig

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

Te lang teveel geldstress werkt stevig door

Armoedebestrijding in Nederland is vaak op een misvatting gebaseerd: dat armen het beste zichzelf aan de haren uit het moeras kunnen trekken. Een baanbrekende theorie over de gevolgen van geldgebrek voor je denkvermogen laat zien dat dat niet klopt.

Waarom arme mensen domme dingen doen

de Correspondent

Sendhil Mullainathan
& Eldar Shafir

SCHAARSTE

Hoe gebrek aan tijd en
geld ons gedrag bepalen

Het goede nieuws:
Als de stress voorbij is
werken de hersenen weer
normaal

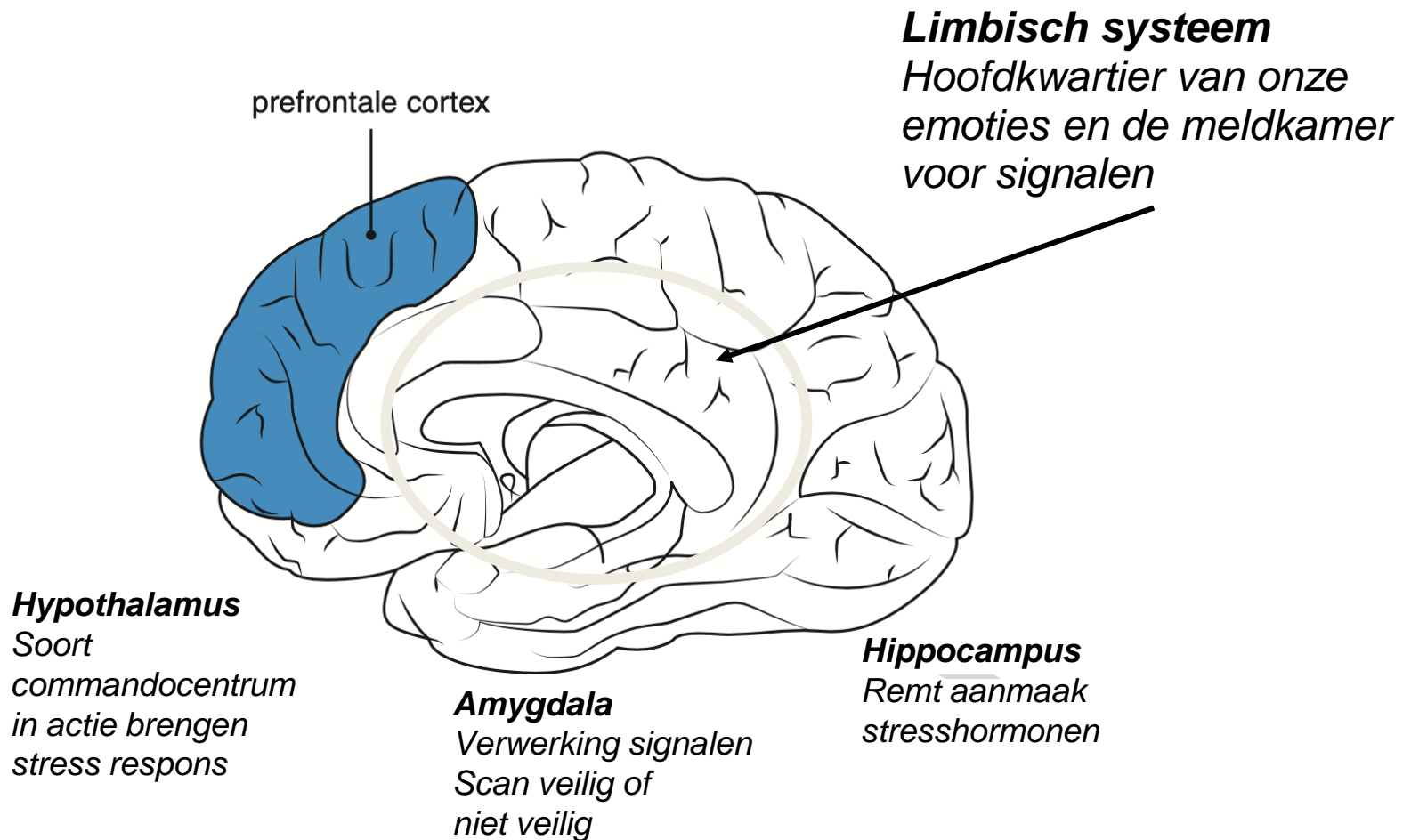
Schaarste....

- neemt bezit van je denken
- belast je 'mentale bandbreedte'
- laat je focussen op het gebrek (tunnelvisie)
- laat je bij de dag leven (kortzichtig)
- laat je denken in trade-offs (uitruil)
- laat je IQ dalen met wel 13 punten (kwaliteit besluitvorming neemt af)
- is een bron van stress

Budget waardig

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

De impact van chronische stress op ons brein

Budget **aardig**

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

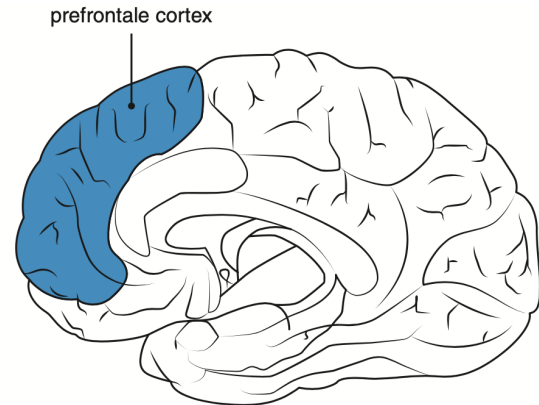
Executieve functies

Regulatiefuncties

- Verleidingen weerstaan
- Emoties beheersen
- In actie komen
- Aandacht vasthouden
- Flexibel zijn
- Doorzettingsvermogen

Denkfuncties

- Plannen
- Organiseren
- Tijdmanagement
- Werkgeheugen
- Metacognitie

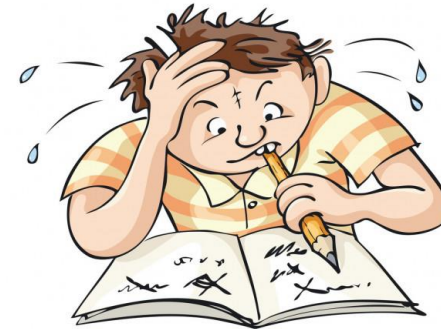

Willen Kunnen Lukken

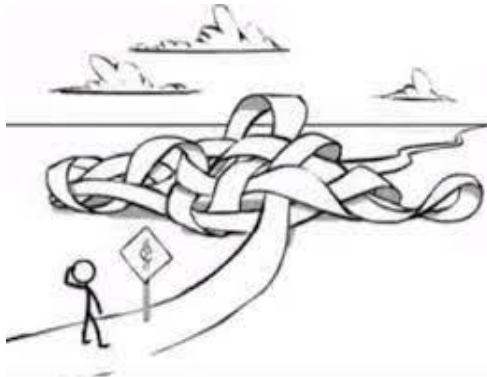
Niet Willers

Niet Kunnens

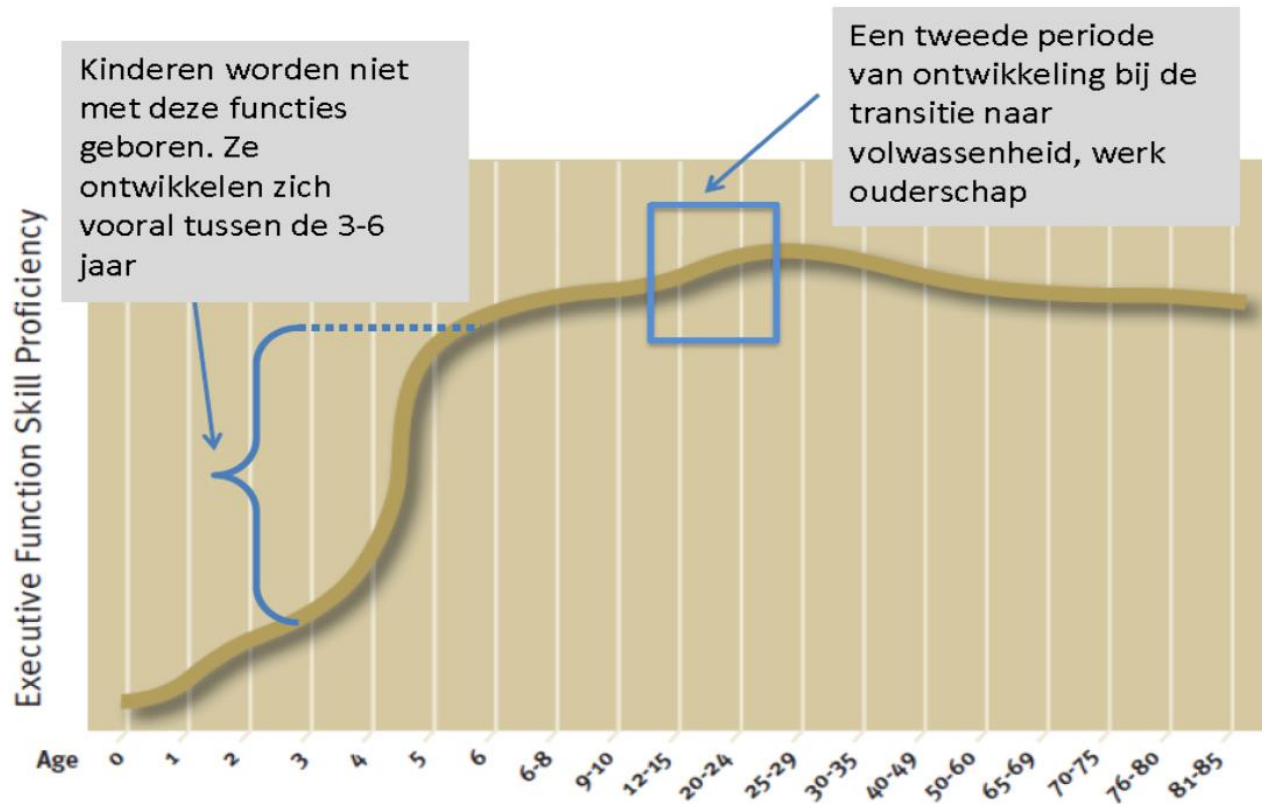
Niet Lukkens

Budget aardig

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

Ontwikkeling executieve functies

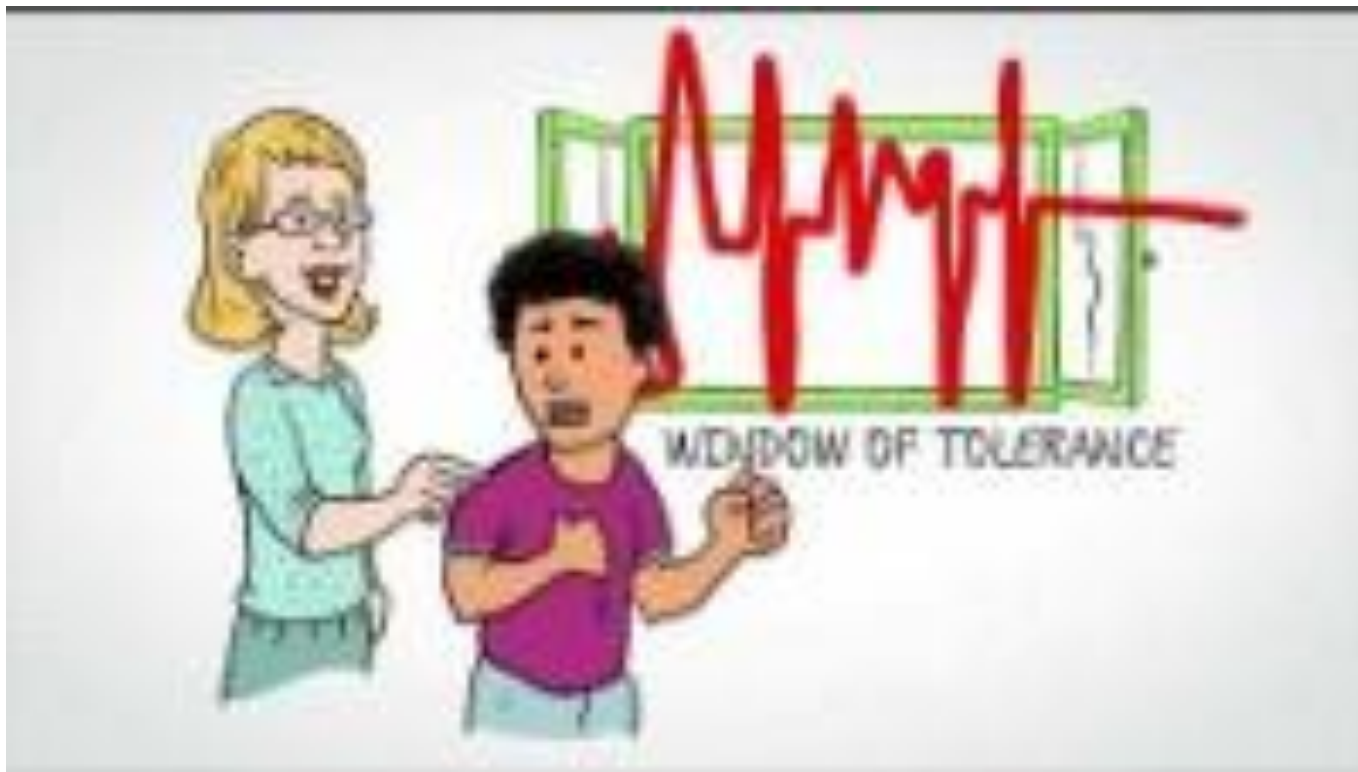

(Overgenomen van Harvard Center on the Developing Child, 2011)

Budget waardig

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

Windows of Tolerance

Budget waardig

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

3 principes OM INTERGENERATIONELE ARMOEDE TE doorbreken

2. ONDERSTEUN POSITIEVE/ HECHTE RELATIE OUDER EN KIND

1. VERMINDER BRONNEN VAN STRESS IN HET LEVEN VAN DEZE GEZINNEN

3. VERSTERK LEVENSVAAARDIGHEDEN (EXECUTIEVE FUNCTIES)

Verschil in ontwikkeling van hersenen bij kinderen die opgroeien in schaarste/stress of in welvaart.

Stress sensitief werken

- **Acute schaarste opheffen**
 - Bed, bad, brood
- **Beroep op executieve functies verlagen**
 - Maak het makkelijk!
- **Vriendelijke inrichting van dienstverlening**
 - Niet stigmatiserend
- **Steunende interactie met professionals**
 - Respectvol, empathisch, gidsend, coachend op executieve functies
- **Psycho-educatie**
 - De ander zichzelf laten begrijpen en ontvankelijk maken voor hulp
- **Helpende tools gebruiken**
 - Reminders, checklists, stappenplannen, denkplaten

Sociale Dienst schenkt luxe koffie: cliënten stuk minder gewelddadig

VIDEO Inwoners van Dordrecht en omstreken die bij de Sociale Dienst aankloppen worden sinds kort door hosts en barista's in de watten gelegd met gratis cappuccino, latte macchiato of espresso in een luxe koffiebar. Door de nieuwe gastvrije aanpak is het aantal geweldsincidenten in twee maanden tijd

Budget aardig

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

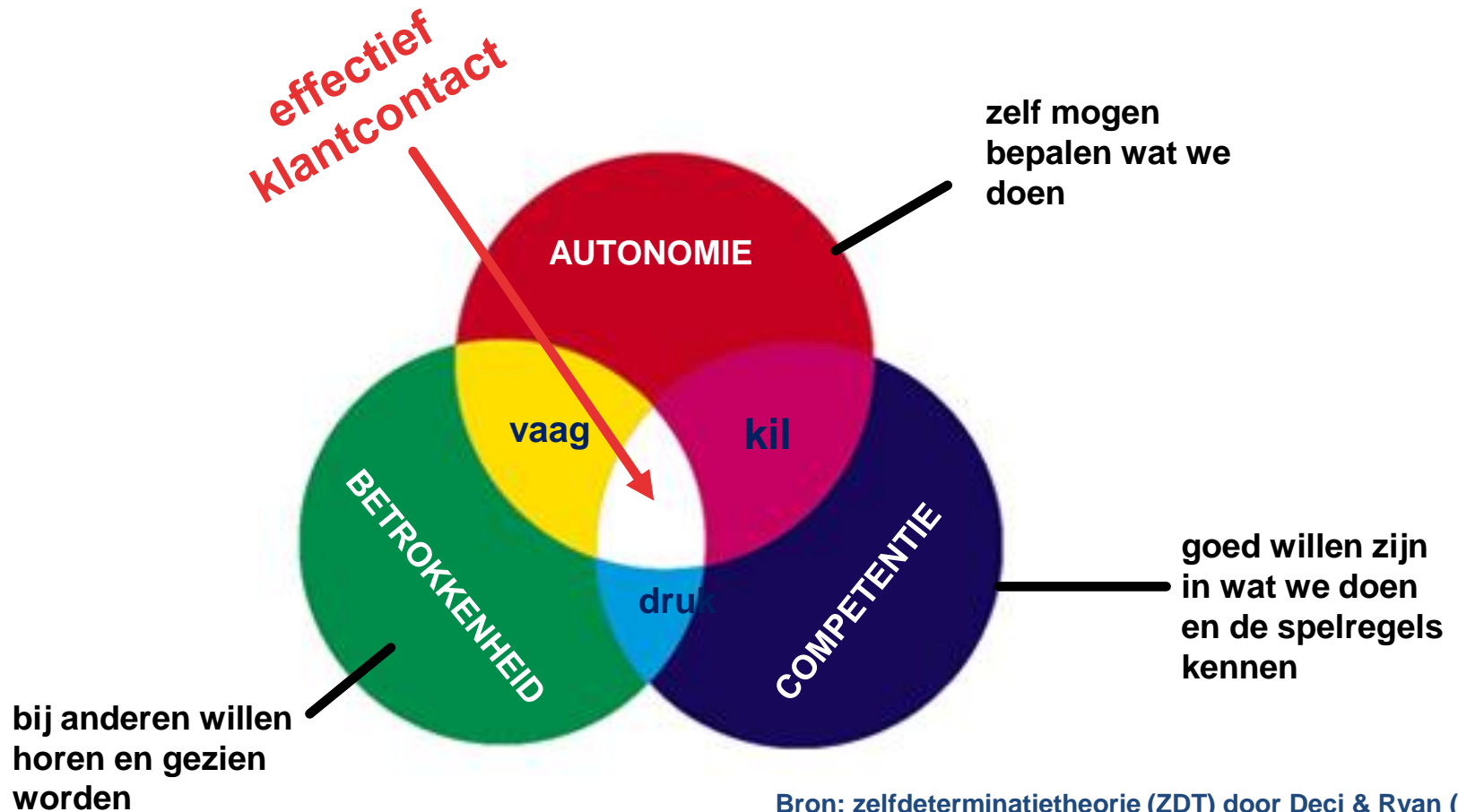
Hoe ga je in gesprek

Budget waardig

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

Het ABC van effectief klantcontact

Budget waardig

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

Ijsbrekers

Vragen die je kan stellen na eerst kennis gemaakt te hebben:

Betrokkenheid & Autonomie

Op voorhand weerstand erkennen

- *Het is misschien een onverwachte/gekke vraag, lukt het om de eindjes aan elkaar te knopen? We weten als dat niet zo is dat mensen daar vaak flink last van kunnen hebben.*

Normaliseren en een open vraag

- *Voor de meeste mensen is rondkomen van een uitkering wel echt puzzelen. Mag ik u vragen hoe dat voor jullie is?*
- *Bij veel mensen die ik spreek, spelen er ook financiële zorgen. Mag ik misschien vragen in hoeverre dat ook bij u speelt?*

Autonomie

Autonomie benadrukken en open vraag stellen

- *U hoeft hier natuurlijk helemaal geen antwoord op te geven, maar hoe gaat het financieel?*

Expliciet toestemming vragen

- *Vindt u het goed als ik u een aantal vragen stel over uw financiële situatie?*

Budget aardig

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht

Ijsbrekers

Competentie & Autonomie

Leg het kader buiten jezelf en stel open vraag

- *Een onderwerp dat ik bij een intake ook even met u moet aansnijden zijn uw financiën. Mag ik hier iets over vragen? Hoe gaat het financieel?*

Geef een reden voor je verzoek

- *We merken dat mensen met financiële problemen het vaak best lastig vinden om daar zelf over te beginnen. Daarom vragen we er tegenwoordig standaard naar. Je hoeft hier natuurlijk geen antwoord op te geven. Maar weet dat je altijd me je verhaal terecht kan.*

Algemeen

Doorvragen op hints

- *We hebben enorm moeten inleveren... (hint cliënt)*
- *‘Wat betekent dat concreet voor u? (professional)*
- *Die vaste lasten lopen maar door.... (hint cliënt)*
- *Hoe gaat u daarmee om? (professional)*

Budget **vaardig**

Training • Financiën • Welzijn • Utrecht